

5“Požitek

Když se chcete nechat mučit, bičovat a ponižovat důstojně a s respektem, podívejte se na internetový zpravodaj sadomasochistické skupiny z Phoenixu, která si říká Arizona Power Exchange. Tato organizace poskytuje celou škálu služeb těm, jimž se dnes delikátně říká „lidé v kůži“. Například 3. srpna, jak čteme v letním čísle zpravodaje, byla na programu diskuse a ponižovací seance. 6. srpna v 19 hodin byl workshop zaměřený na bičování rákoskou. Následující večer se Svazovací sadomasochistická skupina pro podporu a osobní růst sešla s Mistrem Lawrenceem a 10. srpna se zase pod vedením Carly diskutovalo o uctívání nohou a vysokých podpatků. O týden později přijel zvláštní host přednášet o „krevních sportech“. Všechna tato setkání nepochybně proběhla ve vyzrálém a ušlechtilém duchu ztělesněném v programovém prohlášení organizace: „Přístupovat ke zkušenosti sadomasochismu, dominance a submise se vstřícností, péčí, důstojností a respektem.“ Když ležíte svázaný na zemi a uctíváte něčí botu, jsou důstojnost a respekt důležité.

APEX, jak se tato organizace zkráceně označuje, má sedmičlennou správní radu a řadu funkcionářů a administrativních pracovníků. Mají zapisovatele, pokladníka, archiváře a tajemníka pro přijímání nových členů. Jejich internetová stránka je strážlivější než stránka průměrného Rotary klubu. APEX sponzoruje sbírky na charitativní účely. Mají zvláštní podpůrnou skupinu pro ty submisivní jedince, kteří se ostýchají otevřeně říct, jakým způsobem by se rádi nechali ovládat. Mají seminář o sadomasochismu a právu a po vzoru Anonymních alkoholiků mají také skupiny pro sadisty a -masochisty léčící se z drogové závislosti. Také se věnují spolupráci a výměně informací s dalšími dominantně-submisivními skupinami po celé zemi.

Když si pročítáte popisy workshopů APEXu, přijde vám nápadné, s jakou péčí své akce organizují. Témata jako propichování bradavek a ucpávání úst nahých lidí roubíkem zpravidla vyvolávají představy zhýralých markýzů de Sade, ale v podání těchto lidí znějí výprasky a tělesné tresty, jako by šlo spíš o pozorování ptáků nebo ochutnávku vína. Představíte si skupinu školních výchovných poradců či podobných zodpovědných občanů, kteří na sobě mají jen kožené postroje a případně protézy a diskutují o výhodách a nevýhodách domácích a zahraničních svěrek na penisy. Panuje zde kázeň a odpovědnost. Je to tak buržoazní.

Sex, zejména dobrodružný sex, býval velký akt transgrese. Prostopášní šlechticové vzali biče a pouta a odebrali se do podkroví svých paláců. Zpití venkované trávili noci v uslintaných orgiích. Bohémové odhazovali pouta slušnosti a oddávali se radostem volné lásky.

Dnes je to ale zastaralé. APEX a podobné organizace nejsou jediné, kdo se snaží erotiku, jež vybočuje z norem, zušlechtit a učinit z ní odpovědnou a povznášející činnost. Lidem, kteří chtějí praktikovat morální sex, dnes slouží vzkvétající průmysl. V erotickém oddělení knihkupectví Barnes & Noble jsou dlouhé police knih, jež mají víc společného s univerzitní spisovatelskou dílnou než s časopisem *Hustler*. Seriózní časopisy o sexu a katalogy jako *Good Vibrations*, *Sex Life* a *Xandria Collection* inzerují v kvalitních časopisech jako *Harper's* a *Atlantic Monthly*. (Tyto ambiciózní erotické časopisy se poznají snadno: Aby se vyhnuly hříchu diskriminace lidí kvůli vzhledu, poskytují velký prostor obrázkům ošklivých lidí při sexu. Aby zdůraznily, že sex je celoživotní činnost, rozepisují se o sexuálním životě starších lidí tak rozvlekle, že přímo slyšíte cinkat náramky s životně důležitými zdravotními informacemi.) O sexuálních výstřelcích píše tolik akademiků, že orgie se dnes musí podobat tancům Apačů v turistické sezoně — netančí ani tak pro radost, jako spíše aby vyhověli zástupcům profesorů sociologie, kteří přiletěli citovat Derridu.

V posledních letech zkrátka vzdělaná třída domestikovala chtíč tím, že ho zahalila do závoje ušlechtilosti. Sex byl po staletí považován za něco vzrušujícího, hříšného nebo i nebezpečného, až přišli bobos a udělali z něj společensky konstruktivní činnost.

Z bobos se vyklubali faráři erotogenních zón. Stopy dionýské nevázanosti 60. let skoro úplně zmizely. Namísto toho se v sofistikované sexuální literatuře zas a znova opakují slogany „Užívej si bezpečně“ a „Užívej si odpovědně“. Vyznavači moderního sexu toho tolik namluví o tom, jak je to zdravé, až byste si mysleli, že dělají dřepy. Aby vše zůstalo odpovědné a pod kontrolou, podivné praktiky mají kodifikovaná pravidla a etiketu. Soudě podle popisů v různých zpravodajích se na organizovaných akcích skupinového sexu přísně dodržují všechna pravidla — kdy je nutné podepsat prohlášení, že se vzdáváte práva podat žalobu, kdy si nasadit latexové rukavice nebo kdy se smí

kouřit. Nejsou to sice zrovna pravidla, jaká vládla v salonu 19. století, ale vyžadováním ustavičné sebekontroly se jim zvláště podobají.

Dnešní markýzové de Sade nevypadají, že by chtěli vytvořit tajnou amorální společnost. Nesnaží se podvracet normalitu, snaží se stát její součástí. Usilují o to, aby je většinová společnost akceptovala, a aby tak získali uznávané místo ve světě středních vrstev. „Prohlašujeme, že milovat více než jednoho člověka může být přirozeným výrazem zdraví, může vyjadřovat radost a intimitu. Tento životní styl nazýváme odpovědnou ne-monogamií,“ píše se v programovém prohlášení časopisu *Milovat více*, tiskovém orgánu polyamorie. Všechny „afirmační skupiny“, jak si dnes říkají, usilují o své místo v dobré společnosti: příznivci bestiality, nekrofilové, doutníkoví fetišisté, milovníci rovnátek, provozovatelé piercingu, třískači (lidé, kteří se rádi dívají, jak ženy něco rozbíjejí) i makrofilové (lidé, kteří se ukájejí fantaziemi o ženách, které svým poprsím bourají domy).

Svým zvláštním způsobem jsou to moralisté. Sex je nyní často považován za způsob, jak dosáhnout hlubšího morálního porozumění. Bývalý mnich Thomas Moore na svou knihu *Péče o duši* navázal knihou *Duše sexu*, což je jen jedna ze stovek knih o morálním sexu, které vyšly během posledních několika let. Někdo se může uchýlit k tantrické církvi, která nabízí kurzy jako „Tantrický sex: duchovní cesta k extázi“. Jiní zase dávají své sexuální životy do služeb společenského pokroku. Orgie v seriózních erotických časopisech se vyhybají etnocentrismu a uplatňují požadavky diverzity stejně příčinlivě jako dětské programy na veřejnoprávní televizi PBS: jeden Asiat, jeden Hispánc, jeden Afroameričan, jeden běloch a jeden Indián. Dovedu si představit, že kdyby se v místnosti plné lidí navzájem se pomazávajících výkaly najednou někdo přiznal, že nerecykluje odpad, okamžitě by ho vyloučili ze skupiny a řekli mu, aby se nikdy nevracel. Jsou to sice trochu zvláštní pravidla slušného chování, nicméně pravidla to jsou.

Ale bobos se nespokojují jen s tím, že by to, co bylo kdysi subverzivní, postavili na morální základ. Protože jsou skrz naskrz meritokrati, nemohou si prostě užívat orgasmu, oni orgasmu *dosahují*. Sex je v této literatuře jako vysokoškolské studium; vypadá jako soustavný režim sebezdokonalování a rozšiřování vlastního já. Je úžasné, kolik existuje workshopů, seminářů, institutů a akademií nabízejících své služby lidem, kteří se chtějí dozvědět víc o svém těle. Co vám nabídnou v Institutu lidského uvědomění? Na jejich internetové stránce se uvádí: „Prozkoumejte omezené představy o lásce, intimitě a sexualitě a zbavte se jich. Navazujte vztahy a komunikujte s druhými efektivněji. Výrazně zlepšete vztah k sobě samému. Buďte k ostatním láskyplnější, intimnější a nestyděte se vyjádřit, co cítíte. Ve svém životě a vztazích se rozhodujte tak, abyste dosahovali vzrušení a vnitřní síly.“ Z milence lady Chatterleyové se stává sexuální terapeut lady Chatterleyové.

Frekventanti takových kursů nesmírně tvrdě pracují na zdokonalování svých dovedností a zvládnání nových technik. Nebyli by to bobos, kdyby se spokojili s normálními praktikami ložnicového onanisty. Musí z toho udělat postgraduální studium. JoAnn Loulanová, autorka knihy *Lesbická vášeň: Milovat se samy, milovat se navzájem*, nabízí následující cvičení: „Dívejte se každý den na své genitálie v zrcadle... Nakreslete obrázek svých genitálií... Napište dopis svým genitáliím... Věnujte hodinu nepřerušovaného smyslného času samy sobě... Dívejte se hodinu na sebe do zrcadla. Mluvte se všemi částmi svého těla... Dotýkejte se hodinu svých genitálií bez snahy dosáhnout orgasmu... Hodinu masturbujte.“ Stačí si jen přečíst tento sylabus, a už vás z toho rozbolí zápěstí.

V životě bobos má všechno svůj účel. I k těm nejanimálnějším aktivitám nyní existují knižní průvodci, instruktážní videokazety a články v časopisech od lidí s akademickými tituly. O všem se mluví, vše se sdílí s ostatními. I masturbaci je možné měřit a vyhodnocovat podle znaleckých měřítek. Nejen že lze neustále procvičovat a zdokonalovat sexuální techniky, ale také lze tříbit a prohlubovat vjemy a poznatky pocházející ze sexu. Sex nemůže být jen legrace v ložnici, musí to být také závažná věc v hlavě. Musí být bezpečný, odpovědný a společensky konstruktivní. Hedonismus se tedy rozhodně změnil.

...

Seriózní hra

Příkladem tohoto impulsu nejsou jen milovníci extrémní turistiky. I my ostatní se snažíme přisvojit

si tento expediční životní styl. I my nosíme turistické boty stavěné na šplhání v Himálaji. I my o podzimních víkendech vyrážíme ven v bundách schopných vydržet čtyřicetistupňové mrazy. I my si kupujeme oblečení z katalogů jako Land's End, které mají na obálce fotografie horolezců na vrcholu Mount Everestu. Když jsem byl nedávno v sídle firmy Microsoft v Redmondu ve státu Washington, všichni tam byli oblečení, jako by se chystali lézt na ledovec: těžké boty, hrubé khaki kalhoty, na karabinách u pasu jim visely mobilní telefony. Je to jako byste šli do nočního klubu, kde by vám všechny ženy vyzývavě strkaly pod nos své masivní výstřihy.

Pak jsem jel do obchodu, kde si microsoftáci tohle oblečení kupují, do megastoru REI v Seattlu. Má plochu sedm a půl tisíce metrů čtverečních. V tomto obchodě si kupují vybavení pro volný čas lidé, kteří po skončení pracovní doby nelenoší, anebo by tak aspoň chtěli vypadat.

Dojel jsem ve svém vypůjčeném minivanu do centra Seattlu a zastavil jsem na parkovišti REI, obklopen zablácenými terénními auty. Prošel jsem kolem miniaturního lesa, který tam pracovníci REI vytvořili, aby si zákazníci mohli vyzkoušet horská kola. Po výletě výtahem s břídlíkovou podlahou jsem stanul na velkém balkóně s mohutnými dřevěnými lavicemi. Na každé z nich je cedulka s ujištěním, že dřevo, ze kterého je lavice udělaná, pochází z polomů roku 1995, takže kvůli stavbě tohoto odpočívadla nebyl „zavražděn“ žádný strom. Nahoře jsou hodiny, které ukazují čas na Mount Everestu a na severní stěně Eigeru, kdybyste se tam třeba chtěli zastavit.

Vešel jsem dovnitř a ocitl jsem se pár kroků od oddělení cepínů. Dál už se rozprostíralo nekonečné množství zboží určeného pro chvíle strádání: ulička za uličkou plná sněžnic, maček, kajaků, stanů a bund. Z té nabídky vybavení šla hrůza. Musím se přiznat, že mě přepadl pocit, jako bych trpěl nedostatkem kyslíku. Cíl — dosáhnout kavárny na vrcholu obchodu — se zdál být zcela absurdní. Byl jsem jako postava z knihy Jona Krakauera. Omráčen a zmaten jsem myslel jen na to, že musím nějak sebrat sílu a vléct se dál.

Po pravé straně u vchodu bylo muzeum vybavení do přírody, abych si před vážným nakupováním mohl dopřát menší povznášející předeheru. Na konci muzea byla horolezecká stěna, jež je se svými necelými dvaceti metry nejvyšší samostatně stojící horolezeckou stěnou na světě.

Prodavači mě z míry nevyváděli. Bylo mi jasné, že budou produktem mužného kultu turistických šortek, který je pro Seattle typický. Jak tak pobíhají po obchodě a vystavují svá mohutná lýtka, vypadají, jako by právě zběhli z norského olympijského týmu. Ani ostatní zákazníci mě nevyvedli z rovnováhy. Počítal jsem se zástupy vývojářů softwaru s vypracovanými těly, kterým se na krku houpají polárnické brýle (člověk totiž nikdy neví, kdy na město spadne 200 metrů vysoká ledová stěna, jejíž zář vám poškodí zrak).

Dostalo mě ale, jak náročná kritéria tady musí všechno splňovat. Pokud hodláte trávit volný čas se členy vzdělané třídy, musíte prokázat, že to, co děláte, berete vážně. „Dělat to vážně“ je nejvyšší kompliment, jaký mohou bobos použít, když se baví o tom, jak tráví volný čas. Musíte dělat vážně lyžování nebo hrát vážně tenis nebo vážně chodit nebo vážně běhat na běžkách nebo i vážně jezdit na skateboardu. Lidé, kteří se oddávají těmto činnostem, se ustavičně navzájem hodnotí a posuzují, kdo to bere vážně a kdo ne. Ti nejlepší jsou tak vážní, že si nikdy neužijou žádnou legraci, a kdybyste na hřišti, na kurtu nebo na dráze vesele vyváděli, považovali by vás za člověka, který uráží celou disciplínu.

Kdo chce dnes být vážným provozovatelem pobytu v přírodě, musí zvládnout celou vědu o správném vybavení, což v zásadě předpokládá absolvovat chemii a fyziku na Massachusettském technologickém institutu. Například za oddělením cepínů je nádrž, ve které si zákazníci mohou vyzkoušet rozdíl mezi asi deseti různými čističi a filtry na vodu. Tento bod úspěšně zdoláte, jen pokud rozeznáte čističe zhotovené z jódové pryskyřice od čističů z trijódové pryskyřice, čističe ze skelných vláken od čističů ze skládaných skelných vláken a čističe z keramického mikrosíta od čističů ze strukturovaného matricového mikrosíta.

A to nejhorší teprve přijde. Každý výrobek v obchodě se dodává v ohromujícím množství chemicky upravených variant, kterým může rozumět jen opravdu zkušený outdoorový nadšenec. Z každého výrobku navíc visí malá brožurka psaná tak neprostupným technickým žargonem, že vybírat počítačový server se ve srovnání s tím zdá tak jednoduché jako utrhnout jablko ze stromu. Pokud jde o batohy, chcete batoh Sun Tooth Tech z cordury o hustotě 5 x 1000 denierů, nebo batoh Bitterroot Tech s hextopovým povrchem o hustotě 430 denierů? Chcete polotuhá stoupací železa Charlet Moser

S?12 Lanieres s patovým připínáním, nebo Grivel Rambo s tuhými, zápustkově kovanými zuby a nášlapným vázáním? I něco tak prostého jako sandály je k dostání v rozličných high-tech verzích, vybavených řemínky expediční kvality a vysokonosnými vlákny, pro případ, že byste chtěli cestou na koncert Alanis Morissettové vylézt na Mount Pinatubo.

Začínalo mi docházet, že existuje jakýsi kodex znalců sportovního vybavení, který bych neměl opomíjet. Pravý turistický expert si některé věci, jako třeba boty a terénní auta, kupuje v pokud možno co největším provedení. Jiné věci, například vaříče a potravinové balíčky, si kupuje co nejmenší. A některé další věci, například stany a spacáky, by zabalené měly být co nejmenší a rozbalené co největší.

Pravý důvod existence obchodu REI se však nachází nahoře v mezipatře, kde je oddělení oděvů. Lidí, kteří doopravdy šplhají na ledovce, totiž mnoho není, zato těch, co se chtějí oblékat, jako by na ně lezli, jsou miliony. A tak je v REI na pohled nejhustší provoz právě v mezipatře. Vydal jsem se do oddělení oděvů hledat oddech od technické hantýrky v úseku vybavení. A opravdu tam bylo několik uklidňujících regálů bavlněných triček v tlumených barvách. Ale nedošel jsem daleko, a už na mě udeřila záře kobaltové modři sálající z mohutné masy polyesteru. Vbrzku se ukázalo, že polyester, který v 70. letech nosila diskotéková mládež, je dnes materiálem sofistikovaných kondičních turistů. Mezi mnou a kavárnou na konci mezipatra se prostíralo zrádné pole plné bund z umělých vláken, vodáckých vest, kalhot s nohavicemi na zip, elastických vest, větrovek a ponč. Na každém kusu zboží visela výhružně tlustá brožurka, která terminologií na úrovni dizertace objasňovala, že výrobek je na špici vývoje. Přiznávám, že jsem v tu chvíli ztratil vůli dál žít. Chtěl jsem si jen sednout a čekat, smířený s tím, že někdo nalezne mé bezvládné tělo uprostřed goretexových hor.

Ale vnitřní hlas (který se podobal hlasu herce Jamese Earla Jonese) na mne naléhal, abych šel dál, a za chvíli už jsem se probíjel dalšími regály s oblečením vyvinutým v nejlepších chemických laboratořích světa. Všude samá cordura, polartec a všechny ostatní „ex“ látky — royalex, spandex, supplex, goretex. Byly tam bundy za 400 dolarů pyšníci se kinetickým ventilačním systémem a rukávy opatřeny univerzálními obvodovými závěsy (myslím, že to znamená, že v nich můžete hýbat rukama). Byly tam vysokodenierová větrovková jádra, ultraprůžné šponovky s mikrovlákny, legíny v expedičním provedení, mikiny z flísu, mikroflísu a bipolárního flísu. Největší dojem na mne udělala titanová bunda Omnitech z netrhavého nylonu obohaceného keramickými částicemi a se švy zatavenými polyuretanovým povlakem. Představoval jsem si, jak si v té titanové parádě vykračuji a říkám si: „Tak jsem tady uprostřed lesů, a mám na sobě celou kosmickou loď Enterprise.“

Nakonec jsem si ještě musel proklestít cestu oddělením „výkonnostního spodního prádla“, což bylo bludiště plné capilenu a oboustranného supersuchého polyesteru, kde se občas vynořily spandexové slipy z lycry zesílené polyesterem MTS2. A konečně, když už hrozilo, že se ze mě stane luddita zuřivě se dožadující poctivých bílých slipů, zahlédl jsem ani ne 50 metrů ode mě kavárnu. Dorazil jsem nejprve k té části, kde byla galerie s majestátními fotografiemi přírody a přednáškový sál, pak jsem prošel knihkupectvím a kolem stánku správy národních parků. A konečně tu byl usměvavý prodavač, který mi nabídl teplý nápoj a dal vybrat z široké multikulturní nabídky sendvičů. Usadil jsem se mezi nábytkem v misijním stylu a konečně mi začalo docházet, jak zdravě se cítím.

Rozhlédl jsem se po obchodě a všude kolem sebe jsem viděl zdravé lidi, vzdělané milovníky přírody, kteří zjevně pravidelně cvičí, zdravě jí a užívají si s mírou. Soudě podle jejich bot, batohů a nákupních tašek se v nabídce outdoorového a sportovního vybavení dobře vyznali. A navíc, jak tam tak seděli a četli si *Almanach písečného kraje* od Alda Leopolda a podobné knihy z knihkupectví odvedle, vyzařovala z nich starost o životní prostředí. Byl jsem mezi dobrými hospodáři, mezi lidmi, kteří ochraňují Zemi i sebe. Příroda byla dřív symbolem divokosti, bezuzdnosti, dionýského chtíče. Toto ale byli lidé, kteří přírodu navštěvují s citem, nechťejí narušit její jemnou rovnováhu, zkoumají předem různé možnosti, připravují se a trénují. Kdyby byl Norman Rockwell dnes mladý, zamířil by do této kavárny a tu přehlídku zdraví a dobra by zaznamenal na plátno.